

Segling till Högakusten och Ångermanälven

Text och foto Bertil Källman

***Vill du ha naturupplevelserna och skärgården
för dig själv?
Ha gott om plats i hamnarna?
Då ska du kasta loss i maj månad!***

Kusin Bo och jag kastade loss 25 maj 2015 från Stjärnö Vindhamn, Karlshamn, för att segla S/Y Cinderella, en Najad 360, till Sundsvall, där hustru Pia skulle avlösa, och Bo ta det snabbare och bekvämare tåget hem mot Öresund. Jag uppvuxen i Sundsvall, med mina föräldrars motorbåt, så jag är inte obekant med vattnen längs Medelpad och Ångermanland, men det var ju ett halvt sekel sedan!

Målet med färden var att segla i våra fäders, och förfäders kölvatten till Högakusten och Ångermanälven. Högakusten finns på FN:s och Unescos världsarvslista och är ett unikt område, som kan upplevas både från vatten och landbacken. Området har präglats av en landhöjning på cirka 800 m efter inlandsisens tryck för 10.000 år sedan. Landhöjningen är idag cirka 80 cm per 100 år.

Bo har seglat mycket i norra Öresund och på västkusten, så ville jag passa på och visa honom lite av den unika Blekingiska skärgården. Vi gick inomskärs och passerade norr om Stora Ekön utanför Ronneby och jag fick chans att berätta om det danska konungaskeppet Gribshunden som låg snett under oss på 9 m djup sedan mitten av 1490 talet.

Hasslöbron var stängd pga underhållsarbeten, så vi gick in mellan Drottningsskärs och Kungsholmen, och vek av mot den östra skärgården och Möcklösundsbron. Sandhamn angjordes och nu var vi i Kalmar Sund och på G!

Nästa dag började på SV 4-8 m/s, det tilltog till kuling i byarna. Ett rev i storen och revad genua, som spirades med spinnakerbom, preventergaj på storbomsnocken och sedan var det bara och åk till Kalmar.

Lugnare blev det till Oskarshamn i lätta vindar och sol till i höjd med Solheden. Därefter motorgång i avtagande vind. En lugn dag och vi fick användning för solkrämen med skyddsfaktor 50.

Nästa etapp, en mulen dag med kulingvindar och kraftiga byar. Ja, hela registret mellan 5 och 18 m/s. Ingen avkoppling idag, trots vind akter om tvärs. En slingrande farled minskar inte risken för gippar. Belättna och hungriga vid ankomst till Västervik.

Finfin segling Västervik-Arkösund i 6-10m/s. Kustbevakning kom upp till oss och undrade om vi sett till en Hallberg-Rassy, vilket vi inte kunde hjälpa till med. Ensamma i S:t Annas skärgård - inget man är bortskämd med! Orörd natur, en hel del sol, näktergalar som sjunger mitt på dagen blandat med tystnad. Var finns alla fåglarna? Gäller att hålla koll på farleden, inga båtar att följa. Vi är kungar i skärgården! På grund av uselt väder ligger vi kvar i Arkösund och Nynäshamn får vänta.

Nästa dag säger prognosen S till SV, upp till kuling. Kan vi missa det? Tänk om ostan kommer om vi ligger kvar? Vi ger oss iväg, något sammanbitna med revade segel. Inga båtar, bortsett från ett handelsfartyg långt iväg. Ett större sportflygplan cirklade runt oss innan det gav sig iväg. Nu växte sjöarna och hela Östersjön tryckte på upp mot Landsort, som var vår angöring till Nynäshamn. Vi uppskattade våghöjden till c:a fem meter, men skönt nog var det inte så mycket brytande sjö. Det fick bli vätska och kallskuret. Köket stängt idag! Vi hade nu sjön akter om tvärs och farleden in mot Stockholms södra skärgård och Nynäshamn, kändes inte så stor i det rådande vädret. Vi valde att inte gå södra farleden till Nynäshamn, utan samma farled som Gotlandsbåtarna använder. Väl inne i marinan, låg en seglare med knäckt mast. Då kände vi oss mycket nöjda med oss själva och båten, nästan 50 sjömil på 7 timmar och barometern på 1005 mb. Nu kunde det få blåsa, vi befinner oss i Stockholms skärgård. Vi går och tar oss en dusch!

Efter gårdagens utmaning blev det lugnare för enbart genua upp till Dalarö. Tre gästhamnar, men vi fann mest skyltar med texten "Privat". Till slut lade vi oss intill Marinans dieselpump. Kändes inte helt fräscht. Fördelen var att ett par kusiner från storstaden kunde nå oss billedes. Det blev en gemytlig kväll, och vi lämnade på morgonen därpå, innan marinan öppnade.

Under dis och växlande molnighet tog vi oss för maskin igenom skärgården mot Furusund. Jungfrufjärden, Nämndöfjärden, Runmarö, Kanholmsfjärden med sitt djup på 102 m, väster om Möja och Husarö, för att komma in mellan Yxlan och Blidö. Vi kände oss ensamma, och var nästan ensamma, i

Stockholms skärgård. Någon föredrog hängande helikoptertransporter istället för båtdito. Det finns fortfarande gott om plats bland 30 tusen öar. Långsides förtöjning i Furusund efter 42 sjömil, förbi August Strindbergs skrivarlya och Astrid Lindgrens hus.

Det är en mäktig syn när Finlandsfärjorna, dessa flytande hotell, glider förbi några stenkast från vår förtöjningsplats och luften vibrerar. Förvånansvärt hanterbart svall efter ”dinosaurerna” i skärgården.

Vårt nästa mål Grisslehamn, som ligger så finurligt på ön Vaddö med en västlig hamn in mot skärgården och en annan ostlig ut mot Ålands hav. Efter bunkring av diesel hade vi lämnat Furusund, när S/Y Cinderella mötte en något större Viking Line M/F Cinderella. Ja just det, Ålands- och Finlandsfärjan, som kopierat namnet från originalet! Barometern stod denna dag på 993 mb, dvs 20 mb under ostadigt väder och det blåste från 10 till 20 m/s i byarna. Skulle vi ha något annat än trasor, fick vi rulla ihop nationsflaggan och surra den med stroppar. Ålands hav lockade inte alls i detta blåsandet, så det kändes skönt att ha alternativet Vaddö kanal. Men segelfri höjd på 17 m för både fast bro och högspänningskabel krävdes en del research på Smhi och Sjöfartsverkets hemsidor, för att fatta beslut. Dagens vattennivå lågt dessutom på 23 cm över medelvattennivån, men det gick bra.

Vaddö kanal anlades redan på 12-1300 talet, men Gustav Vasa ville både bygga och räta ut. Tid mellan beslut och verkställighet kan ibland bli lång och först på 1800-talet fick den i stort sin nuvarande utformning med en längd på 15 km.

Väl förtöjda, i Grisslehamn, (dagsetapp 36 sjömil), gick vi på rekommendation på puben Grynnan och intog ett rejält skrovsmål husmanskost. Allt för sjöfolk. Att Öst är Öst och Väst är Väst och att de har svårt att förenas har vi hört i många sammanhang, men det gäller inte Albert Engströms Grisslehamn. Här var det enkelt med en promenad mellan hamnarna. Det kortaste avståndet mellan Sverige och Åland finns här och det har Eckerölinjen förstått tillsammans med många bussbolag.

Nästa dag började bra, barometern hade stigit på ett dygn med 20 mb! Vinden var fortfarande västlig, men hade avtagit till 8-14 m/s. Vi gick mest för maskin och var till större delen ensamma i Roslagens famn. Anlände

tidigt på eftermiddagen till ett solvarmt Öregrund och fick gott om tid att bunkra livsmedel och spankulera omkring i gränderna med de välbevarade husmiljöerna. Vi fick också tillfälle att gå ombord på fyrskeppet Västra Banken, som är ett lätt igenkännbart monument och landmärke från en svunnen tid. Annars var krögarna i full sysselsättning med att färdigställa sina sommarkrogar längs hamnbryggorna.

Idag är det ingen vanlig dag. Klockan är 06.30 och vi lämnar Öregrund. Solen står högt och värmer, himlen är klarblå, havet spegelblankt och vi gör entré på Bottenhavet. Men vilken sikt! Vi har lämnat luftföreningarna bakom oss och plötsligt blivit begåvade med falkögon. Sannolikt är det så att vi får in föroreningar med vindarna från kontinenten och Brittiska öarna, som ger oss mer eller mindre dis i sydsverige. Våra egna storstadsregioner hjälper

Gävlebukten eller södra Bottenhavet en förmiddag. En vision av oändligheten...

säkert också till. Vi bjuds på en lättjefull dag med autopiloten inkopplad, tid för plats på fördäck, god mat och prat om släktens hemligheter oss kusiner emellan. Mot kvällningen har vinden tilltagit och vi ska angöra Sandarne. Det innebär 270 grader och rakt västlig kurs in i en smal farled omgiven av skär och solen emot oss i en jättelik silvergata. Att skilja på röda och gröna lateralprickar är svårt.

Med gemensamma ansträngningar och stort fokus navigerar Bo analogt och jag digitalt och efter 73 sjömil förtöjer vi nöjda i Sandarne. Gävlebukten är med råge avklarad eller som norrlänningarna skämtar; -"Gävlebukten, den effektiva 08-spärren!"

Nästa dag är det Sveriges nationaldag och vi blir gratulerade med heldagsregn till sjöss. Mina skidhandskar inköpta i Österrike krävde efter dagen 4 dygns torktid! Med nedsatt sikt väljer vi att ta oss öster om Agö för att gå in till Hölick på Hornslandet, som är en nedlagd lotsplats, idag ett populärt turistmål. Efter en något orolig natt, med kulingbyar seglar vi längs vackra Hornslandet tillsammans med svarta regnbyar blandat med solglimtar. Hungriga och småfrusna förtöjer vi i Mellanfjärden med stäven intill fönstret tillhörande en White Guide restaurang. Detta kan vi inte motstå.

–Oj, att smörstekt strömming, rårörda lingon med potatismos och en lokal färsköl kan smaka så himmelskt! Till höger om oss lägger sig en ensamseglare från Karlskrona med sin välskötta Vega. Vi är inte ensamma från Blekinge! Skepparen har tänkt sig norrut, kanske midnattsolen, kanske Finland på tillbakvägen, kanske Åland... Nordvästen ger oss sjölä och dikt bidevindssegling mot Skatan. Först ett snabbstopp i Galtström för att besöka det gamla järnbruket. På kajen står en ångmaskindriven lyftkran. Bruket var i drift från 1673 till 1918 och det största i Medelpad. På ett café blev vi serverade en nybakad morotskaka mellan sol och skur. Paraply ingick till kaffet.

Vårt slutmål för dagen var Skatan. Mycket trångt, men väl utmärkt insegling, innan vi till slut hamnade längs en gästhamnsbrygga intill restaurang, fisk-butik och sommarstugor med integrerade båthus. Inte att förglömma dusch och TV-stuga. Här låg vi väl skyddade med klar insjökänsla.

Innan avseglats nästa dag unnade vi oss ett besök i den genuina fiskbutiken. Resultatet blev en något tidig lunch med nyrökt röding, fiskad från en jämtländsk insjö, nypotatis och skatantillverkad dressing. Mycket belättna kastade vi loss inför vår sista gemensamma etapp, som skulle ta oss till Sundsvall. Under försiktig motorgång från vår "insjö" tog vi oss ut till Bottenhavet och hissade segel med kurs mot Brämösund.

Sundsvall, som är min barndomsstad ligger mellan norra och södra Stadsbergen, 140 resp. 240m höga. Staden delas av Selångersån, som rinner ut i Sundsvallsfjärden och som i sin tur omgärdas av Sundsvallsbukten. Brämön, som vi påminns om i sjörapporterna har vi nu på vår styrbordssida och vi närmar oss in i Sundsvallbukten. Till min förvåning kan jag i kikaren upptäcka utsiktstornet på norra Stadsberget. Detta är ju ändå en sträcka på närmare tre landmil! Något problem med sikten har vi uppenbarligen inte under den växlande molnigheten. Ett antal timmar senare förtöjer vi i Sundsvalls Båtsällskaps klubbhamn efter 574 sjömil, 15 dagsetapper plus en vilodag i Arkösund.

Stämningsfullt tar vi upp två whiskyglas med tillbehör på brickan med motivet Öresund, till sittbrunnen och mediterar över vad vi gjort och var vi är. Svagt hör vi biltrafiken från den nybyggda bron över Sundsvallsfjärden. På andra hållet ser vi Ortvikens pappersbruk, där min barndomskompis pappa ansvarade för ångpannorna. På ett tredje håll, på andra sidan fjärden ligger Vindskärvarv, där Bos pappa lossade petroleumprodukter under 50-talet när han seglade M/S Servus tillhörande Sveabolaget.

Kusin Bo ger sig iväg och så kommer efterlängtdade hustrun för nästa etapp...

Vår första etapp norrut blev en mjukstart på 7 sjömil till fiskeläget Spikarna ytterst på Alnön utanför Sundsvall. Här har lotsarna sin station och SXXs blåa boj låg på sin skyddade plats och bara väntade på oss!

Efter en lugn natt var det dags att ta sig an den nyckfulla Åvikebukten. Innan dess passerade vi Rödön, som var lika röd idag som för ett halvsekel sedan, då min pappa med sin passbåt och 25 hkr Evinrude utombordare hämtade sten till stenpartiet hemma i trädgården. Jag antar att preskriptionstiden har gått ut. Idag satte inte Åvikebukten oss på några större prov än gammal sjö och äntligen skulle vi närma oss det slutliga målet för seglatsen, landskapet Ångermanland och Högakusten. En mer välkommen entre är svår att hitta än att gå upp genom Södra sundet mot Härnösand. Nu lämnade vi havet ett par dagar för att botanisera inomskärs. Vi förtöjde vid en av Härnösands tre gästhamnar, Kanaludden med nya y-bommar, flytpontoner som ändades med en badbrygga, som ungdommarna flitigt använde trots 13 grader i vattnet.

Högakustenbron klar 1997

Klockstrand

Nu har vi söndag 28 juni och solen står redan högt halv tio på förmiddagen. Vi har begärt två broöppningar för att ta oss igenom Härnösand. Efter första klaffbron får vi vänta lite då brovakten skall transportera sig med bil till nästa klaffbro. Under tiden kan vi skåda en pampig vattenfontän intill oss och Härnösands stifts domkyrka. Hur ofta ges den möjligheten att skåda en

domkyrka från sin sittbrunn?

En timme senare är vi på väg upp i Ångermanälven och vi får syn på Högakustenbron, som invigdes 1997. Med en segelfri höjd på 40 m och ett vattendjup på 90 m har vi marginalerna på vår sida... Vi går lugnt för motor i 6 knop och älven ligger spegelblank. Nu går vi defintivt i mina fäders köl-vatten, eftersom min farfar var befälhavare på bogserbåten på Ångermanälven

Sandöbron klar 1943

och min morfar sjökaptan på världens hav inklusive Bottenhavet. Ingen av dem fick jag dock tillfälle att träffa. Med Högakustenbron akter om oss och Sandöbron föröver utbrister Pia över den spegelblanka älven;

-Oj, en bäver! Hon rycker åt sig den enda kikaren ombord och kollar koncentrerat;

-Den tittar på mig! Självt kan jag bara se ett huvud som sticker upp mitt i älven och så är det borta. Vi går in till Klockestrands båtklubb på älvens östra strand, som också tar emot husbilar och husvagnar vid älvstranden med utsikt över den ståtliga Sandöbron. Bron var när den byggdes världens längsta bågbro, men som rasade innan den blev klar och 18 byggnadsarbetare omkom i katastrofen. Det blev endast mindre notiser i dagstidningarna av den

enkla anledningen att Hitler startade andra världskriget genom att invadera Polen dagen efter!

Nu låg vi väl förtöjda i den lilla båtklubbens hamn och tittade på varandra och bestämde oss; -vi måste bada i älven! Visst, allt vatten kommer från fjällsjöarna och snösmältning från fjällkedjan, men sagt och gjort. Tur att solen värmdes gott efteråt. Vi pratade med en tidigare ordförande i båtklubben och han bekräftade att det finns bäver på Granholmen, en ö i älven någon sjömil söderut. Han menade också att de har problem med säl, så frågan får bli obesvarad, säl eller bäver? Vid Sandöbrons västra fäste ligger orten Lunde, som blev historiskt riksbekant när svensk militär våren 1931 öppnade eld mot strejkande sågverksarbetare från Ådalen och fem personer dödades.

Efter en grillkväll och stilla natt lämnade vi Klockestrand och passerade Sandöbron, seglingsfri höjd 40m. Dock bara för att vända och ställa kosan mot mot Bottenhavet igen. Med både revad stor och genua gick vi norrut och så småningom innanför Högbondens fyr och angjorde Bönhamn. Högbonden är Sveriges näst högst belägna fyr, endast Kullen är högre. Det går turbåtar mellan Bönhamn och Högbonden, som är svårtillgänglig. Det finns möjlighet att sova över i fyrvaktarbostaden, som numera är vandrarhem. Exotisk upplevelse kan garanteras i detta naturreservat, alltefter vad väderleken erbjuder.

Efter lilla Bönhamn är nästa mål Ulvön, som egentligen består av norra och södra Ulvön. Bebyggelsen med fiskeläget, som numera rymmer ett 50-tal åretruntboende är ett eldorado för alla seglare längs norrlandskusten och Finland när Ulvöregattan går av stapeln. Fåtal har väl undgått att Surströmming + Ulvön = Sant.

När vi anländer är det den sista juni, men semeterkommersen vill inte komma loss på allvar. Vi lägger oss nedanför hotell Ulvön. Dagen efter tar vi oss en promenad genom byn och upp på toppen av lotsberget för att besöka lotsstugan, som idag är ett museum, men var bemannad lotsstation till 1967. Barken Viking, som idag ligger i Göta Älv, var en av båtarna som fått lots vid Ulvön. Totalt finns c:a 25.000 lotsuppdrag noterade. Efter att njutit av den vidunderliga utsikten och glass fick vi rådet att ta en annan skogsväg ner till samhället. På uppvägen gick vi mest på branta trappsteg, som finansierats av frivilliga. Därav en mässingsskylt på varje trappsteg. På tillbakavägen kom vi

Utsikt från lotsstugan över Ulvöhamn.

in i en tät blandskog med ungbjörkar och plötsligt prasslar det till ordentligt i lövverket. Vi stelnar båda till i värmen och intill oss står en älg och mumsar löv! Den slutar äta för att istället blänga alltmer på oss inkräktare och vi undrar viskande till varandra;

Möte i skogen på Ulvön.

-Var ska vi ta vägen ifall den anfaller?

-Vi får ställa oss bakom en trädstam. Något bättre kom jag inte på i brådskan.

-Måste bara försöka ta ett foto med mobilen, vilket jag lyckades med trots hög puls samtidigt som vi drog oss bakåt, nedåt vägen med små steg och uppsikt över axeln. Älgar är stora, ja mycket större när man träffas på tu man hand...

På kvällen var vi många som intog hotell Ulvöns bar, där personalen riggat upp en jumboskärm längs ena väggen för alla oss som ville följa U21-finalen i EM-fotboll. Då resultatet överraskande för vår del gick rätt väg blev försäljningen bra, både avseende Norrlandsöl och champagne.

Efter ett par dagar på Ulvön blev det dags att kasta loss. Vi fick hjälp av ett par från en finskflaggad båt, som visade sig vara seglarvänner från Sölvesborg! De hade mönstrat på för att just segla med sina finska vänner på Högakusten, och skulle precis som vi gå till Trysunda, men lite senare under dagen. Trysunda blev vår nordligaste destination, Lat N 63.08, Long O 18.47 grader. Hela ön är ett naturreservat och fiskeläget ligger skyddat i en vik. Ön är full av stigar som leder till badvikar med sten, klippor, klapperstensfält, sandstränder. Ja, vi njöt av vårt strövtåg och det finns de som utnämnt ön till Sveriges vackraste ö. Fiskekapellet med sina vackra väggmålningar lär vara unikt. Ett måste när man seglar på Högakusten är Mjältön. Dit hade vi inte mer än 12 sjömil inklusive några slag. Trots segling i bidevind satt vi i skjortärmarna.

Det var bara att passa på att njuta av seglingen, vyerna och värmen. Det skulle inte vara för evigt. Det visste vi efter att ha kollat tiodygnsprognosen. Baggviken på Mjältön ser man inte från havet. Mjältön är Sveriges högsta ö med 236 m. När vi nästan är uppe på klipporna visar sig en smal kanal, som leder in till en liten insjö eller ska vi säga en atoll i berget!? Baggviken är säkert en av de mest besökta naturhamnarna. Här ligger man skyddad med flytbryggor, grillplatser och vedeldad bastu och plats att ankra på svaj, vilket en del föredrog. Annars går det utmärkt att ligga med stäven mot sandstranden, eftersom vår skapare förutsett att dagens båtar har djupa fenkölar. Bara man har utrustat sig med stävstege och en tamp att fästa i första bästa gran.

Blåmarkerade färgfläckar utmärker stigen upp till Mjältöns topp, vilket var en utmaning vi inte kunde säga nej till. Vi hade hittills den varmaste dagen under året, så vi bestämde oss för att vänta till lite senare under eftermiddagen innan vi skulle påbörja vår bergsbestigning. Utrustade med lämpliga skor,

ryggsäck, vatten och vardera en sten för att enligt vad traditionen påbjuder bidraga med ytterliggare höjning av Mjältön. På vägen upp mötte vi ett äldre tyskt par som gått vilse under ett par timmar utan vatten i värmen. De hade precis träffat ett annat par som erbjudit dem vatten så de avböjde vårt erbjudande och hade nu hittat den markerade vägen ner. Vi fick ensamma beundra Högakustenutsikten under molnfri himmel och bästa luftkvalitet för att sedan börja nedstigningen. Väl ombord kändes det helt rätt med ett dopp i lagunen. Vi hade gjort vårt bidrag till att öka höjden på Mjältön!

En lyckosam felringning.

En vacker höstdag förra året, bestämde jag mig för att ta en promenad längs havet. Efter att ha parkerat bilen konstaterade jag att det var ett helt rätt beslut. Det var fortfarande varmt från en generös sol, blå himmel och ett spegelblankt hav. Efter ett par hundra meter upptäckte jag att jag glömt mobilen i bilen. Okej, tillbaka och hämta, onödigt att låta den ligga och exponera sig. Jaha, någon hade sökt mig, ett telefonnummer jag inte kände igen. Jag njuter av promenaden och ringer det okända numret.

-Ja hej, det här är Bertil, du hade sökt mig!

-Jaha du, men då måst jag ha ringt fel! Jag hörde att det här var varken en stockholmare eller en sydläning, så jag undrade om han hade en lika fin höstdag som jag vid havet i Karlshamn?

-Jo du, vi har det helt underbart här vid Ullångersfjärden och Höga Kusten.

-Då kanske du trivs med att vara ute på havet också emellanåt?

-Jo, det kan man säga. Jag är medlem i båtklubben och vi har haft kappseglingar en gång i veckan under hela sommaren!

-Oj då! Då måste jag berätta att jag och min fru har planerat att segla till Ångermanälven och Höga Kusten nästa sommar!

-Nämen, vad säj du! Dä ä int sant! Du jag bjuder på surströmming på bryggan så får kvinnorna sola vid stugan, om din kvinna inte gillar surströmming förstås!?

På den vägen är det och nu håller vi rakt västlig kurs in i Ullångersfjärden, söder om Mjältön, som lär var Sveriges djupaste med runt 100 meter. Det blåser friskt från väst så vi väljer att gå för motor till båtklubbens brygga längst in i fjärden och mycket riktigt så står Ola där och tar emot oss!

Det blir stora kramen och verkligheten överskrider dikten.

-Nu åker vi hem till stugan och frugan och tar en kopp kaffe och sedan måste vi visa er Nordingrå från landbacken och de hamnar ni inte hinner besöka!

Två skeppare och mycket gemensamt att tala om.

Vi hade en härlig dag tillsammans, men istället för surströmming blev det kyckling under kvällssolen och allt för en felringning.

Vi fick motvind när vi gick in i Ullångerfjärden och så vände vinden under fullmånens överinseende under natten, så vi har motvind när vi går ut ur Ullångerfjärden. Det får bli motorgång ut till vattnen, (122 m djupt), mellan Ulvön och fyren Ytternäsan på Nordingrålandet. Här hissar vi segel för kurs innanför Högbondens fyr för att ta oss söderut mot Härnösand. Strax innan möter vi marinen i form av ett par st stridsbåt 90 i 35 knop, som river upp duktigt svall. Efter ett tag kommer de tillbaka på kontrakurs efter att ha lämnat av personal också i 35 knop.

Vi förtöjer bredvid en annan Najad i norra gästhamnen, som vi också skymtade till på Ulvön. De var på väg hemåt Stockholm och hade under åren samlat på sig en gedigen seglingserfarenhet. De hade inte seglat sin båt jorden runt, men från Medelhavet i söder till Barents hav och Vita havet i norr hade de avverkat cirka sjuttio tusen sjömil, respekt!!

Vi har den 5 juli och båtsäsongen har så smått kommit igång och två

Göteborgare förtöjer utröttade till höger om oss. – Vi har seglat nonstop Öregrund-Härnösand och jag förstår mig inte riktigt på det här Bottenhavet. Vinden kommer från ett håll och sjöarna från ett annat? Tursamt nog ligger det en restaurang intill våra båtar och de försvinner snabbt. De hade rundat Sydsverige på sin seglats mot norr och ljuset och firat midsommar på Tärnö i Karlshamns skärgård!

Smhi har utfärdat kulingvarning och nästa dag begär vi två broöppningar för att ta oss de 0,7 sjömiln genom staden till Kanaludden. Här ligger vi bra för senare eskapader söderut, men denna dagen ligger vi still i blåst och regn. Istället gick Pia på upptäcktsfärd och jag besökte badhuset, som tyvärr hade tappat ur bassängvattnet på grund av underhållsarbete, men ett bastubesök kändes också gott. Därefter strålade vi samman på badhusets stora restaurang, som måste ha ett väldigt gott renommé av mängden av gäster att döma. Och det kunde vi lätt förstå!

Senare hade vi nöjet att trampa runt i gränderna och på Ludvig Nordströms gata. Författaren som kallade sin stad för Öbacka och blev rikskändis med sitt socialreportage Lort-Sverige.

Dagen därpå hade vinden vänt till Väst, vilket skulle betyda förhållandevis sjölä över Åvike- och Sundsvallbukten. Barometern stod på låga 990 mb efter gårdagens front. Sikten verkade hygglig så vi kastade loss och gick än en gång igenom Södra sundet. På en av sommarstugetomterna stod en helikopter parkerad. -Ja det kanske vore ett alternativ till båtluffandet? Väl ute ur sundet mötte vi sviterna av ett vredgat hav som kastade sig över oss. Åtta ton åkte berg och dalbana och här gällde att hålla i sig. Här var det inte tal om att gå mellan Svenskär och fastlandet utan ut till havs bort från uppgründningar och lyckligtvis så kändes det mer hanterbart redan efter en halvtimme. Efter ytterligare ett par timmar fick vi en stadigare västlig vind och sjön normaliserade sig, så att vi med revade segel kunde sikta in oss mot Brämösund. På väg över Sundsvallbukten fick vi och en annan seglare kollisionskurs med M/S Ortviken på väg ut från Sundsvall. Jag anropade bryggan och undrade var de ville ha oss? De valde att gå bakom oss utanför Brämön ut i Bottenhavet för kurs söderut och vi gick genom Brämösund. Jag ville ju visa Pia sommaridyllen och det lilla fiskeläget med insjökanala, Skatan,(dagsetapp 32 sjömil).

Under mörka moln och regnskurar gick vi dagen därpå i stilltje söderut och säl

dök nyfiket upp vid ett par tillfällen. Väl framme i Mellanfjärden låg fler båtar än på uppresan, men vi fick akterförtöjning vid samma boj.

Nästa dag bjöd på gammal sjö, ingen vind, inga skurar men värme. Passerade förbi ett sälskyddsområde, men ingen säl hemma, innan vi gick in till naturhamnen Storhamn på Agön (dagsetapp 29 sjömil). Längst in i viken finns också två st SXX-bojar. Vi förtöjde vid en flytbrygga tillsammans med en handfull båtar. Stillheten var uppenbar och skogen växte tätt inpå. En övernattningsstuga fanns för de som önskade. En telefonkiosk som televerket eller Telia hade tagit sin hand ifrån, hade fyndiga seglare konverterat till ett öbibliotek till glädje för alla besökare! 1997 utsattes ön för en stor skogsbrand efter blixtnedslag och hälsinglands brandmän och militärer med helikoptrar kämpade under en vecka för att få branden under kontroll. Man lyckades rädda fiskeläget och idag fick vi bevittna på vår c:a timmes promenad från Storhamn till fiskeläget den gamla skogen till vänster om skogsvägen och den 18-åriga skogen till höger om oss. En märklig upplevelse. Idag är markvegetationen tillbaka med lingon och hallon. Det eldhärjade området domineras av tallskog. Det går också att se brända och döda stammar än idag. Agön är sedan år 2004 ett naturreservat.

Vår nästa dagsetapp skulle bli till Storjungfrun. Vi hade legat helt i lä under natten, i den NO-liga vinden som nu stabiliserats på stadiga 8-12 m/s. Det passade perfekt för vår sydligakurs och det fick bli revad stor med spirad genua och 24 sjömil härlig segling. Bitvis surf på 8 till 8,5 knop. En timme inledande regn kunde kvitta. Jag var lite spänd på om vi skulle få plats i hamnen på denna ö som ligger en bra bit utslängd i Bottenhavet. Att finna en alternativ natthamn skulle ge oss en hel arbetsuppgift, men vi var den näst sista båten som fick plats. Den sista kom strax efter oss var en Linjett 40 från Hudiksvall med ett års segling Sverige-Västindien ToR år 2010. På Storjungfrun regnade det ständigt, men en som stortrivdes var en säl, som låg på rygg i havsvågorna utanför vågbrytaren och tittade på oss nyfikna och klappade sig själv mycket belåtet på magen.

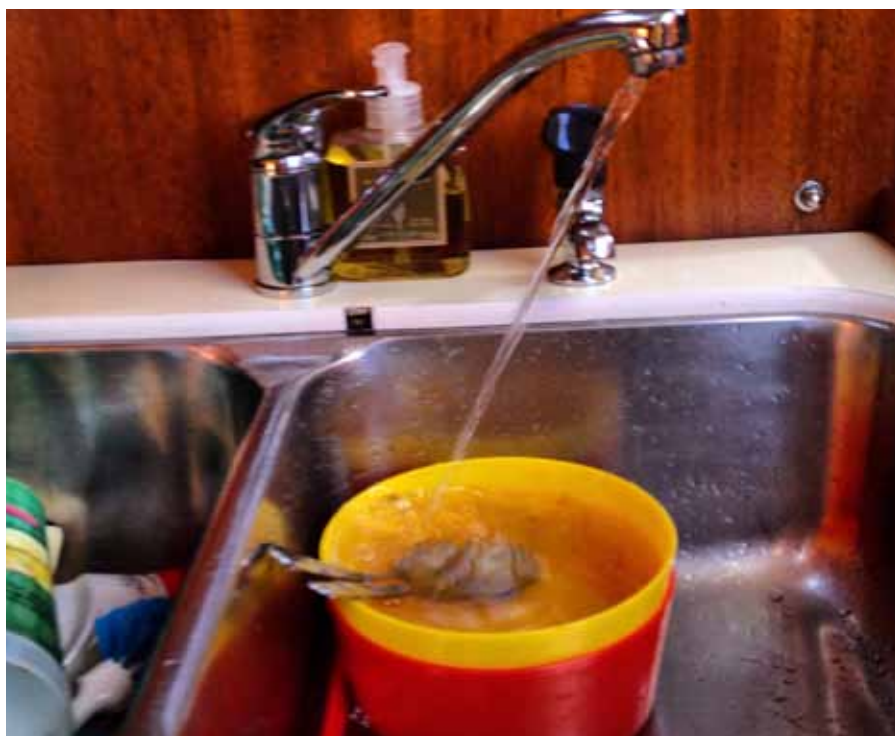
Under natten hade vinden vridit från NO till NV och vårt dagsverke bestod i att ta sig över ”08-spärren”, det vill säga Gävlebukten ner till Öregrund. En solig dag, men kombinationen nordlig sjö med NV-lig vind gav oss bitvis kraftig rullning, som vi hade svårt att reducera. Vi var också begränsade av att här finns en del bankar och grund att ta hänsyn till. Här tog vi också till motor+segling=motorsegling.

En kvart i fem på eftermiddagen ankom vi Öregrund, (61 sjömil) och vi lyckades få en plats på lovartsidan av flytbryggan. Nu var vi en bra bit in i juli månad och kommersen i full rulle. Konstrasten var slående jämfört med knappt 1,5 månad tidigare. Bryggrestaurangerna hade slagit ut i blom, stor trängsel på gatorna runt hamnen och i matköerna. Öregrund har ca 80 gästplatser och tar emot omkring 8.000 båtar varje sommar.

Idag är det söndag och en rejäl sovmorgon bidrar till att vi kastar loss efter lunch. Vinden pendlar mellan N och O runt 5 m/s. Sakta glider vi iväg in i Roslagen famn och vår medelfart blir 3,5 knop. Jamen, det är ju söndag och då skall ju vilodagen helgas. Så vi njuter med många andra vita segel och vi får alla plats mellan kobbarna. Även de som har planande flytetyg. Efter 19 sjömil förtöjde vi i Grisslehamn och när vi betalade hamnavgiften fick vi också gratisbiljetter till Eckerölinjen och färjan till Åland ToR. Jo, vi slog till och nästa dag var vi på väg över ett soligt Ålands hav och efter 3,5 timme båtfärd och en halvtimme buss flanerade vi plötsligt i sjöfartsstaden Mariehamn. Det var med vördnad vi äntrade lejderen ombord på s/v Pommern, den fyrmastade stålarken. Hur kändes det att vara en av 26 besättningsmän nere i the roaring forties på väg mot Kap Horn fullastad med vete, Europa-Australien-Europa och så vidare? Då skulle det bli lugnare att inta restaurangen på M/S Eckerö på vägen tillbaka till Grisslehamn.

Vi fick en solig dag till när vi gick igenom vackra Vaddökanal. Med ett aktuellt vattenstånd på plus 15 cm hade vi lite marginal till 17m brohöjd och angjorde Furusund fem minuter för sent för att få en SXX-klubboj. Nu var vi mitt i juli månad i Stockholms skärgård och det var fullt med båtar, men det löste sig. (35 sjömil).

Under ännu en solig dag denna dåligt-väder-sommar gick vi i stiltje med kurs mot centrala Stockholm och Djurgården. Vårt mål var Valdemarsudde och Navigationssällskapets gästhamn. I Furusundsleden fick styrman ha ögon i nacken och se framåt och trafiken blev än tätare förbi Vaxholm. Det kändes lite som att sitta i bilkö på Essingeleden, men detta var vackrare och häftigare. Väl förtöjda i Navishamnen stod där alltid en spårvagn och väntade på oss för vidare färd mot Nybroplan eller Kungsträdgården. Om man inte vill ta sig en promenad längs Strandvägen förstås. Här låg vi utmärkt för att turista i stan.

Diskens efter dagen lunch fick vänta! Annars fungerar våra hundskålar bra till sjöss.

Vårt nästa delmål var Nynäshamn. En sträcka på 46 sjömil under regn och växlande molnighet, men också vackert och lite pampigt förstås. Vi girade styrbord efter Nacka Strand för att komma in i Skurusundet och tog lunch ombord efter förtöjning i Fisksättras marina. Där fanns många båtar till salu, men inga säljare. Det var ju tur! Gick vidare genom Stäket för att komma ut på Baggensfjärden med Saltsjöbaden om styrbord, in på Erstaviken och förbi Dalarö Skans där vi blev bröllopsvittnen under färd. Trots att vi ankom till Nynäshamn på kvällen, hade vi ingen svårighet att hitta plats. Vi befann oss ändå mitt i semester månaden. Kommunen har insett betydelsen av en välplanerad hamn med tillhörande faciliteter för fritidsseglarna, som rör sig mellan Götaland och Stockholms skärgård.

Efter en vilodag i Nynäshamn gick vi för full stor och genua ut på Gårdsfjärden med kurs mot Landsort. Vi var många seglare med samma mål, så lite kappsegling blev det och tiden gick fort. De flesta försvann efter Landsort in mot Trosa medan vårt mål var Arkösund. Smhi hade varnat för eventuella

åskbyar, vilket stämde till fullo efter en och en halv timmes segling från Landsort. Vi hade blå himmel och sol om babord ut i Östersjön med en vind på 4 m/s. Om styrbord en svart vägg som beslutsamt närmade sig. Under en timme fick vi regn i kolossalformat, blix och muller och 18m/s. Av en lycklig omständighet fick vi sällskap av en Swanbåt från Saltsjöbaden under ovädret med samma destination och det kändes ju inte fel. Efter 47 sjömil angjorde vi Arkösund, som då badade i sol. Princessklubben hade stormöte i gästhamnen och när vi gick på de låga flytpontonerna kändes det som en promenad på Manhattan. Efter ett par dagar i Arkösund och tillsammans med goda vänner insåg vi att SMHis 10-dygns prognos inte var till vår fördel, för att uttrycka det milt. Vi insåg att prio ett var att segla hemåt utan avstickare. Vi hade upplevt så mycket redan så det kändes helt okej.

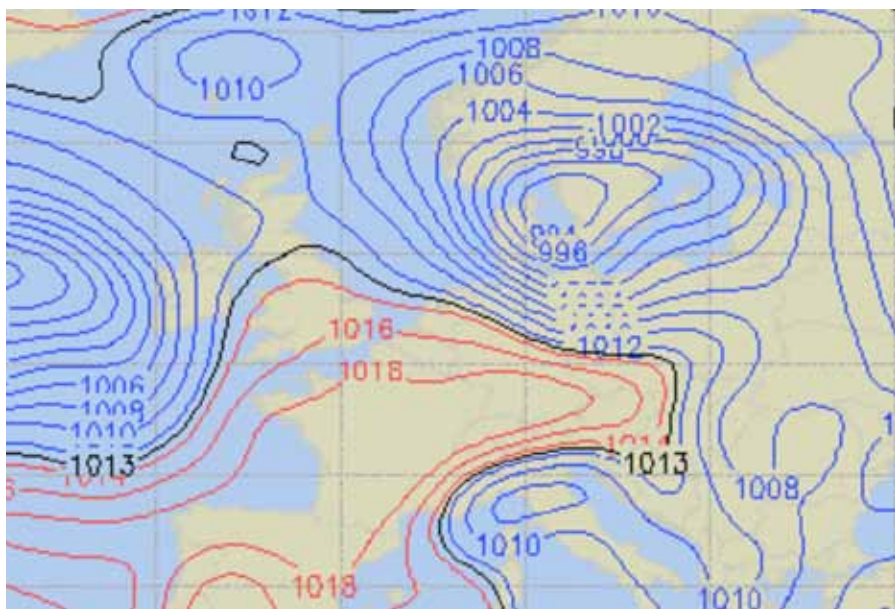
I halv vind med revad stor tog vi oss söderut till ön Stora Ålö utanför Valdemarsvik. SXX har här ett flertal bojar utplacerade vid Stugvik. Alla var dock upptagna, så vi lade oss i lä av ön för västliga vindar tillsammans med en HR. Allteftersom solen tackade för sig, lekte sillen i akrobatiska hoppövningar.

Vi lättade ankar och hissade som vanligt revade segel. Dagens utsikt var V-VSV vind, 7-16 m/s. Vinden började lugnt, men tilltog snabbt med vindbyar som avlöste varandra. Att segla i danske Kung Valdemars segelled från 1200-talet i dag innebar ett pärlband av norr- och södergående båtar. Jag hade ofinheten att hålla på min kurs för styrbords halsar och lät mistsignalen ljuda inför en mötande seglare. Det renderade mig ett uppsträckt finger! En ny erfarenhet. Ja, ja, en gång blev vi moonade på Västkusten och det har jag flera vittnen på!

Vi hittade SXX-bojen vid Kråkelunds nedlagda lotsstation efter duktiga 45 sjömil och den var ledig. Den var lite väl algbevuxen, vilket väckte vår misstänksamhet, men innan kvällen hade den testats av ett antal rejäla vindbyar och klarat provet. I något mojnande vind somnade vi in för natten.

Lågtryckscentrum över Göteborg och vi i Kalmar. Nästa lågtryck på ingång väster om Irland. Därav vår brådska till Karlshamn. Vi ville hinna före det djupa lågtrycket till Kalmar. För närvarande fick de Brittiska öarna en omgång.

Vi släppte bojförhöjningen och tog två rev i storen och revad genua. Inledningsvis fick vi hårda vindar förbi Oskarshamns kärnkraftverk, men vi hade det bekvämt ombord. Vi kände oss väl förberedda. I uppehållsväder och mest

Lågtryckscentrum över Göteborg och vi i Kalmar.

sol fick vi en lugn resa till Kalmar. Medelfart: 4,9 knop, maxfart 7,7 knop genom vattnet, 53 sjömil. Alla fritidsseglare hade hörsammat det annalkande lågtrycket och Kalmar gästhamn var belägrad. Nöden är uppfinningarnas moder och det gällde också i Kalmar. Uppfinningsrikedomen och också hjälpsamheten var stor för att finna ytterligare en plats och ytterligare en. Vi ville alla ligga säkert under de kommande ovädersdygnen.

Efter tre övernattningar i Kalmar öppnade det sig en chans innan nästa ankommande lågtryck och vi kastade loss och en hel del med oss. Vår tanke var att komma ur Kalmar Sund så kvickt som möjligt för att gå in i skydd i skärgården vid Långören och vidare mot Karlskrona. Vi valde sålunda att gå för maskin och använda vår fasta trebladiga propeller på 2000 rpm. Våghöjden i den SV-liga vinden var inte alltför besvärande. Det var ju skönt att inte sitta i en flatbottnad insjöeka i södra Kalmar Sund!

Dessbättre minskade både vinden och våghöjden och vi hissade storen i höjd med Bergkvara. Vinden vred sakteliga över mot S och SO samtidigt som Smhi pratade om 8-13 SV i morgon. Skulle vi gå in till Karlskrona för att bli inblåsta på nytt? -Nä, vi rundar Utlängan och Klotet och sätter kurs mot Tärnö södra udde. Vinden avtog ytterligare och efter att ha rundat Klotet hade vi

ingen vind men gammal sjö. Det var något ingen av oss gillade. Efter en timmes krumbuktande etablerade sig den SO-liga vinden samtidigt som vi kunde lägga oss på 270 grader väst. Leendet kom tillbaka. Vart har alla båtar tagit vägen? Tvärs Gåsfeten mötte vi åtminstone en, bogserbåten Oskar av Oskarshamn antagligen på väg hem.

Vi siktade Tärnö udde och briggen Tre Kronor, som rundade densamma under kvällningen. Vi anlände 21.00 till hemmahamnen Stärnö Vindhamn under fulla segel och bärgade dessa under tystnad. Vår sommarseglats 2015 var slut och nästa lågtryck låg på lur.

Dagens etapp 81 sjömil. Medelfart 5,3 knop, maxfart 7,99 knop. Luftryck 994 mb. Temperatur vid hemmahamnen 14 grader. Det var dags att ta av ullkalsongerna.

Fötterna nästan på landbacken. Nyss förtöjda i hemmahamnen.